

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก การรับรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก พฤติกรรมการดำเนินงานในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ การรับรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก และพฤติกรรมการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) ในเขตอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร เป็นการวิจัยรูปแบบ Cross - sectional analytics study ระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2558 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขในพื้นที่อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จาก 10 ตำบล 116 หมู่บ้าน จำนวน 300 ตัวอย่าง ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78.6 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 40.0 การศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 70.0 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 50.0 รองลงมาคือรับจ้าง ร้อยละ 31.0 ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) น้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 72.4 และร้อยละ 68.3 ไม่ได้ดำรงตำแหน่งอื่นๆ ในหมู่บ้าน 1.) ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะด้านประชากรที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกไม่แตกต่างกัน 2.) การรับรู้ความรุนแรงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยคุณลักษณะด้านประชากรต่างกันมีการรับรู้ความรุนแรงเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกไม่แตกต่างกัน 3.) การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับสูง ปัจจัยด้านอายุต่างกันมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 4.) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับสูง ปัจจัยด้านเพศและการดำรงตำแหน่งอื่นๆ ในหมู่บ้านต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 5.) พฤติกรรมการดำเนินงานในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับสูง คุณลักษณะด้านประชากรต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินงานในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกไม่แตกต่างกัน 6.) คุณลักษณะด้านเพศ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก การรับรู้ความสามารถตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **ข้อเสนอแนะ** ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขในด้านความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ความรุนแรงของโรคไข้เลือดออก เพื่อนำความรู้ที่ได้รับการพัฒนาไปแนะนำประชาชนเพื่อให้ชุมชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในระดับพื้นที่ควรแจ้งข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ของโรคให้อาสาสมัครสาธารณสุขทราบอย่างต่อเนื่อง ควรแนะนำหรือจัดหาแหล่งข้อมูลความรู้ที่สามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

Abstract

The knowledge, perception and disease prevention control behaviors level on Dengue Hemorrhagic Fever of public health volunteers Case study : Phran Kratai district, Kamphaeng Phet province, The aim to study the knowledge level about the disease, Awareness about the disease, operating behavior in the prevention and control of Dengue Hemorrhagic Fever and the related between personal factors, knowledge. awareness about the disease, and the prevention control behavior of dengue. Cross-sectional analytics study design, conducted during July - December 2558 B.E. Data were collected by questionnaires of 10 Tambon, 116 villages, 300 sample the results were as follows.

Most of them were female 78.6 percent, age between 41-50 years old 40.0 percent, primary school 70.0 percent, farmers 50.0 percent, followed by the employee 31.0 percent, time to public health volunteer less than 10 years 72.4 percent and 68.3 percent not held other positions in the village. 1) Knowledge on Dengue Hemorrhagic Fever was moderate level. No personal characteristics influenced to knowledge on Dengue fever. 2) The perceived on severity of Dengue disease was moderate level. No personal characteristics influenced to perceived on severity of the disease. 3) The perceived on risk of disease was high level. Age was differences the perceived on risk of Dengue disease had difference in statistically significant at the 0.05 level. 4) The perceived on efficacy of self - control to prevention and control Dengue fever was high level. The gender factor and held on other positions in villages were difference with the perceived on efficacy of self - control to prevention and control Dengue fever statistically significant at the 0.05 5) The behavior to prevention and control of dengue was high level. No personal characteristics influenced to practices in Dengue prevention and control. 6) The knowledge, gender, the perceived on risk, Self-efficacy of Dengue fever there were correlated to the prevention and control of Dengue behavior with statistically significant at the 0.05 level. **The recommendations from this research** : Should promote the development potential to public health volunteers in knowledge about the Dengue disease, severity of the disease for develop to guide the people in the community so that the community can be carries out by themselves, Health officials in the area should be inform of the disease situation to the public health volunteers constantly and introduce or supply a source of knowledge that can be research more about the disease.